

FOTOGRAFIJE

Ovo je moj otac; stoji
U lovačkom odelu pred
Našom kućom; dva psa
Njuše mu prste
Na ispruženoj šaci;
Ispod desne ruke
Puška, koja je sada moja,
Blješti na suncu —
Ne mogu da kažem da li polazi
Ili se upravo vratio.

* * *

Ovo je moja majka, nejasna;
Nedelja; popodne je
Zadimljeno i oblačno;
Stojeći kraj jezera
Ona se pridržava za stenu
Pored vode, zagledana;
Neko ko se nalazi u čamcu
Fotografiše je; ona
Čeka da pristanu.
Voda... Obala...

* * *

Ovo sam ja, šest godina,
Igram se u dvorištu —
S nekim klikerima;
Sasvim vidljiv je krug
U avgustovskoj prašini;
Ja, na potezu, nišanin;
Malo po strani
Grupa od tri dečaka:
Jedan je moj brat a jedan
Neko koga ne poznajem.

* * *

Čvrsto zatvaram album.
Kakva je korist sada od njih?
One ne daju odgovor na ŠTA DALJE?
Ili na ŠTA SAM HTEO DA DOKAŽEM?
One nam ne objašnjavaju:
Te poze nisu zabeležene —
One vrebaju kao novac,
Skoro na dohvat, svetle
I neiskupljene:
U takvim pozama ostajemo zauvek.

POKRAJINA HARDIN

KPR, 1904—1972

Postoje ptice koje su delovi govora, kosti
Koje su sunca u brznoj zemlji.
Postoje ledene sante koje umiru od hladnoće.
Postoje reke sa mnoštvom vrata, imena
Koja vuku svoj konac iz sopstvenih koža.
Tvoj bol beše nešto slično tome.

Ili samosažanjenje, da kažem, kao što si sam davno rekao,
Kada si se plašio da zaspiš,
I da ne zaspiš, kada si se plašio da takneš goli dlan;
Kada si se plašio drvenog psa, ruže
Koja je meketala kraj noćnog stočića; plašio
Prekora u majskom vetru.

Ipak nije uvek bilo tako, ne onih prvih godina
Kada je mesec prolazio bez svojih voda,
Kada su koštice iskakale iz svojih grobova u Hardinu.
Kako je uzaludan zov, i pokušaj
Da se prati ta svetlost, od koje je sada ostalo
Samo zrnice soli u slanom snegu.

Želim da se prljavština oslobodi, i vetar istočni
Da se okrene i smota kao traka.
Želim da olovka pojede svoje reči,
Da zvezdu usisa njena crna jama.
Ali sve ostaje isto,

Kovrdže nepodignute, sapunica na kamenom podu.
Trava ponovo svira zelenu muziku; listovi
Sasafrasa je hvataju i prenose dalje;
Sunčana svetlost rasipa svoju sitninu.
Rosa pada, ptice seru na grane.
A nad Hrastovim brdom, oblaci, ta utočista ništavila,
Drže se svojih dogovora, i žure.

BLUMOVE KĆERKE

Kćerke Blumove
Sve su starije.
U ove hladne zimske dane,
Dok zaključavaju sobe, kao
Da zastaju, i proveravaju,

Možda svetlost,
Zavesu na prozoru,
Ili se trude da upamte
Nešto što im
Oduvek izmiče.

Videli ste ih tamo
Kako stoje, zbunjene,
— Pomalo prestrašene —
Kao da su ugledale,
Iznenada,

Krajičkom tek
Jednog oka, živote
Koje su jednom ostavile
Negde na komodi —
Rukavice koje čekaju ruke.

IMENICE

Imenice su vrlo određene, one
Nose čizme autoriteta;

Imenice se ne mogu lako zadovoljiti.
One su samouverene, one znaju

Kome prethode i koga slede,
One znaju šta je to zavisnost,

Ta mera sreće;
Njima nije potreban niko da ih brani.

A kada ispadnu iz upotrebe, i umru,
Njihove kosti ne idu jedna uz drugu.

Odsustva takve vrste ne obuhvataju
Ni lica, ni mesta, ni stvari.

NOVA PESMA

Neće bitiistolika moru.
Neće imati šljaku na debelim šakama.
Neće biti isečak podneblja.

Neće izdati svoje ime.
Neće imati snove u koje bi se pouzdali.
Neće biti slikovita.

Neće lečiti našu čežnju.
Neće tešiti našu decu.
Neće moći da nam pomogne.

DOLAZAK KUĆI
(M.V.R. 1910-1964)

Sedim na očevom tremu,
Kasno je. Veče, kao
Stari pas, luta brdima;
I čezne da legne. S druge strane
Druma, poljane i vočke,
Žbunje, i dalje još, tamo
U drugoj državi, magloviti
Prilazi planinama,
Koji nećujno tamne. U
Bliskim uglovima vrta, beli
Cvetovi jasmína počinju
Da svetle, postaju
Hladne oči. Na nebo se,
Mekani, nežni Mlečni put vraća,
Okupljajući zvezde na svom
Putu na zapad. Sada
Svici, kao kapi krvi sleću
Na tvrde listove
Bršljana, na zvonaste
Ljiljane. Tek sada mi je jasno
Zbog čega sam ovde, i zvuk,
Ali ne više mog uzdaha,
Probija se dok ja iščekujem
Ono što se mora dogoditi,
Lepet krila, tvoju mračnu kandžu.

PORTRET UMETNIKA SA LI POOM

»Nebeski sveštenik Belog jezera« sada je
Brežuljak u beskrajnoj ravnici trave,
Njegove minduše zveckaju a biseri mu zaslepljuju oči.
Nikada nije govorio o životu posle smrti,
Onaj čije je telo odeveno u plavičastu rđu i dim rose.

Najviše od svega voleo je cveće i vodu.
Svi znaju istinsku priču o načinu na koji je pisao pesme
i puštao ih,
Kao papirne brodove, niz vodu tek da bi gledao kako odlaze.
Smrt nije nikada dotakla njegov pesme, samo je vestiala,
rasute kose, ka pučini jezera,
Smejala se i posmatrala nebo.

Posle više od 1000 godina, prepisujem njegov stih u svesku,
Breskvin cvet sledi vodu koja se kreće,
I gledam kako se oktobarski mrak gusne nasuprot brdā.
Cele noći nebeska reka će se kretati na zapad, iako
to niko neće primetiti.
Daljina između mrtvih i živih
veća je od otkucaja srca i duha...

Prevod i beleška o pesniku:
David Albahari i
Zoran Vragolov

Carls Rajt (Charles Wright) je rođen u Tenesiju 1935. godine. Posle završenih studija na Univerzitetu u Ajovi, živeo je šest godina u Italiji, gde je radio kao prevodilac i predavač. Tada je, kako sam piše, počeo »da koristi Italijanske kantose Ezre Paunda, prvo kao vodič, potom kao rečnik, a na kraju kao beležnicu — i tako počeo da piše poeziju«. Prvu zbirku pesama, *The Grave of the Right Hand* (Grob desne ruke), objavio je 1970. godine. Već u ovoj zbirci oseća se mešanje uticaja dva podneblja, mediteranskog i američkog. Na tome će, primećuje pesnik i kritičar Džems Tejt, Carls Rajt, sagraditi svoju drugu knjigu, *Hard Freight* (1973), koja je bila kandidat za Nacionalnu nagradu za poeziju. Naredna Rajtova zbirka, *Bloodlines* (1975), u čijem središtu stoje dva duga autobiografska ciklusa, privukla je izuzetnu pažnju i dobila nagradu »Edgar Alan Po«, u iznosu 5.000 dolara, koju dodeljuje Akademija američkih pesnika. Pre dve godine izašla je njegova poslednja knjiga pesama, *China Trace*. Kao pesnik, Carls Rajt je najbliži nekim svojim vršnjacima, kao što su Mark Strend i Carls Simić, koji su stvarali pod uticajima drugih pesničkih nasleđa. Prošle godine Rajt je posetio našu zemlju kao gost Struških večeri poezije.